

О. Є. КОЗІН

Харківська національна академія міського господарства

Становлення України як самостійної держави істотно змінило умови, в яких функціонує будівельний комплекс. Капітальне будівництво – одна з найважливіших галузей країни, в якій створюється матеріальна база виробництва. Вклад будівельного комплексу в економіку в істотній мірі визначається надійною і сталою діяльністю будівельних підприємств, залежною від економічної ситуації в країні та її регіонах, здатності підприємств зміцнювати господарські зв'язки і функціонувати під впливом зовнішніх і внутрішніх чинників.

Над вирішенням питань ефективного функціонування будівельного комплексу в цілому та будівельного підприємства як основної його складової, плідно працювали А. Є. Ачкасов, А. В. Барановський, М. С. Будников, Г. С. Волинський, Л. Г. Дикман, А. І. Неровецький, В. І. Рибальський, В. Т. Семенов, В. І. Торкатюк, Р. Б. Тянь, С. А. Ушацький, Л. М. Шутенко та ін.

Будівельне підприємство являє собою складну, динамічну, соціально-економічну систему, якій властиві свої особливості та закономірності розвитку. Кожна соціально-економічна система має власну структуру, різноманіття елементів і зв'язків між ними, виконує безліч функцій і має безліч підцілей (цілей). Все це сприяє зміні не лише якісних і кількісних характеристик і параметрів системи (чи деякі з них), але може сприяти зміні самого поняття функціонування системи. В процесі функціонування будівельне підприємство може міняти цілі діяльності. Для формування ефективно функціонуючих будівельних підприємств, як складних соціально-економічних систем, повинні створюватися їх нові або модернізовуватися й удосконалюватися наявні організаційно-виробничі структури і ресурси, тобто ефективно використовувати чинники внутрішнього середовища діяльності.

Внутрішнє середовище будівельного підприємства – сукупність чинників усередині підприємства, що визначає умови і можливості його діяльності. Основними чинниками внутрішньої; середовища для будівельного підприємства виступають: матеріальні ресурси (будівельні машини, механізми, устаткування, будівельні матеріали і конструкції); технологія і організація виробництва; нематеріальні ресурси, що включають інформаційне забезпечення; фінансовий стан; кадрове забезпечення.

Таким чином, будівельному підприємству як відкритій соціально – виробничій структурі у ринкових умовах особливо актуально здійснювати свій розвиток на основі ефективного управління, що відбиває зв'язки конкретного підприємства із сформованою внутрішньою структурою (соціально-економічної системи) із зовнішнім середовищем (постачальниками, кредиторами, споживачами продукції і т. ін., тобто з іншими соціально-економічними системами).

